

مهدویت و آسیب‌های فرارو
حسین ایرانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رهنما ۳۳: (مهدویت و آسیب های فرارو)

نویسنده:

اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی معاونت
تبلیغات و ارتباطات اسلامی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	رهنما ۳۳: (مهدویت و آسیب های فرارو)
۶	مشخصات کتاب
۶	اشاره
۱۰	مهدویت و آسیب های فرارو
۱۲	درآمد
۳۱	برای مطالعه بیشتر
۳۵	درباره مرکز

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: مهدویت و آسیب های فرارو/ گردآورنده معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر: مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۲۴ ص.؛ ۱۱×۱۷ س م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۳-۸۰-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق -

موضوع: مهدویت

موضوع: مهدویت—انتظار

شناسه افزوده: موسسه انتشاراتی قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده: موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره: BP۲۲۴/م ۸۷۶۶ ۱۳۹۱

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۶۲

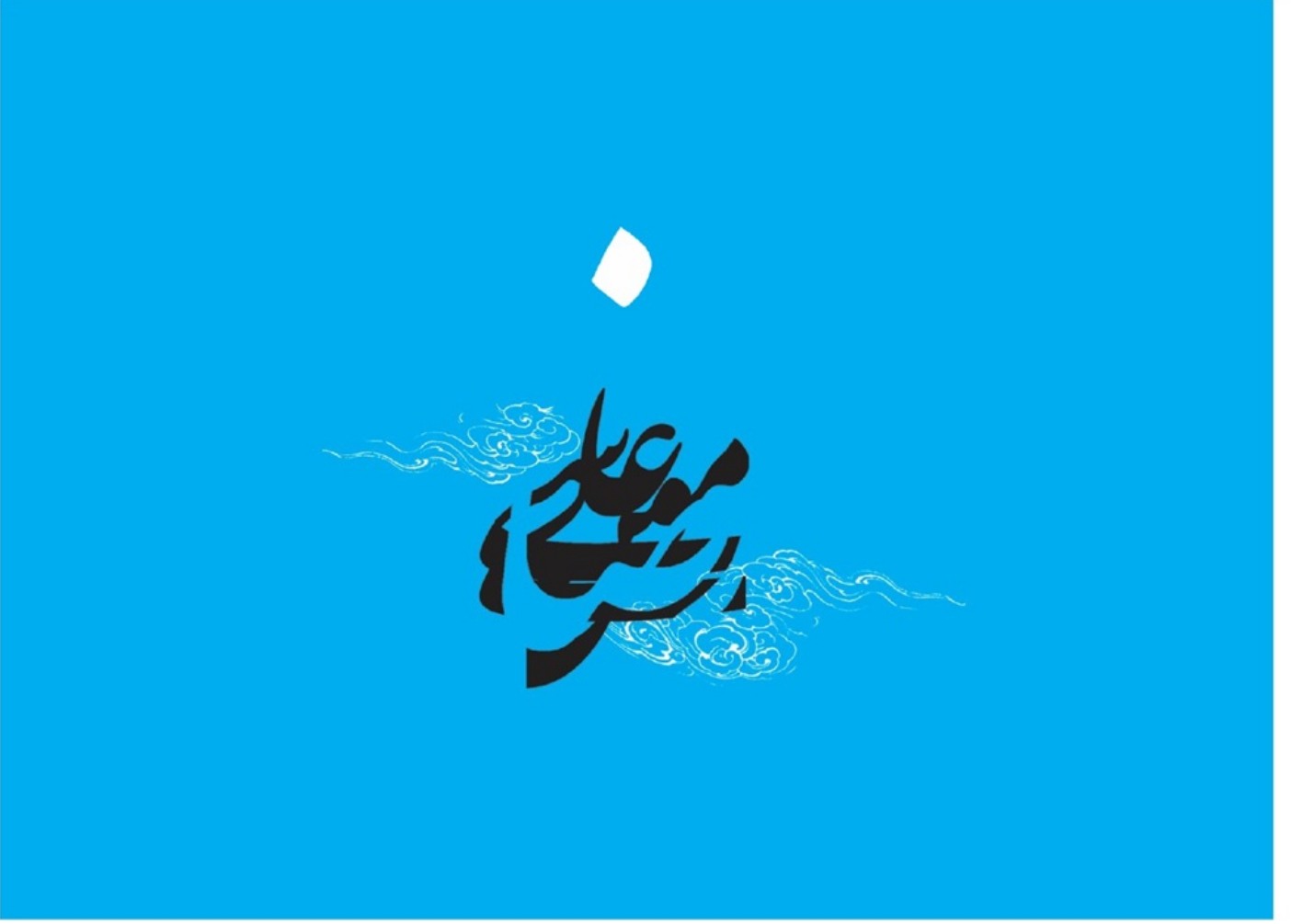
شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۶۸۳۲۰

ص: ۱

اشاره

مهدویت و آسیب های فرارو

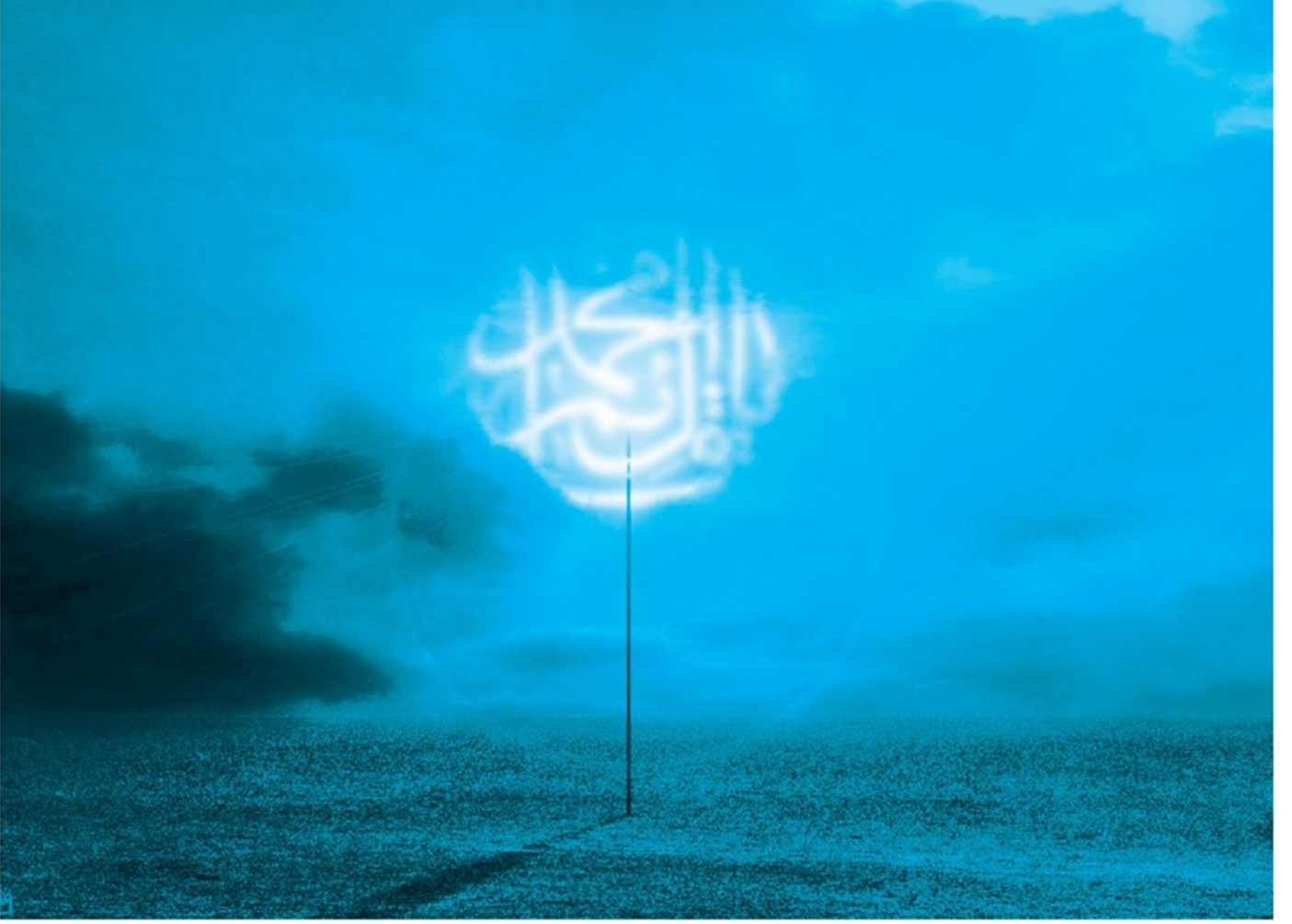
در این نوشتار، میخواهیم بدانیم:

۱. چه آسیب هایی مهدویت را تهدید میکند؟

۲. آیا زمان ظهور مشخص است؟

۳. مهمترین وظیفه ما در عصر غیبت چیست؟

ص: ۵

هر امر مهم و خطیری، به نسبت اهمیتی که دارد، در معرض خطرها و آسیب‌هایی است. مقوله مهدویت نیز با تمام آثار مثبت، حیات بخش و بهجت‌زایی که دارد، از این قاعده مستثنا نیست؛ از این رو، باید مراقب بود تا این آسیب‌ها مؤثر نیفتند.

هدف این نوشتار تبیین اجمالی برخی از این آسیب‌ها و ارائه راه‌اصلاح آن‌هاست.

۱. انتظار منفعلانه؛ برداشتی انحرافی

برخی انتظار را صرفاً حالتی روانی و منفعلانه می‌پندارند و نهایتِ وظیفه خود را در این رابطه، دعا برای فرج می‌پندارند و وظایف خطیری نظیر امر به معروف و نهی از منکر را بر دوش خود احساس نمی‌کنند. پاره‌های از نتایج این دیدگاه از این قرار است: رکود و سستی، بی‌توجهی به وضعیت جامعه، سر تسلیم فرو آوردن در مقابل بدیها و ستم‌ها، بازیچه سیاست‌بازان و منحرفان شدن، مقابله با هر حرکت اصلاحی و ... .

در مواجهه با چنین نگرشی باید پرسید که مگر ما در زندگی مادی و روزمره، به اندازه نیازمان در باغچه‌ها سبزه و گل نمی‌کاریم، نظم و نظافت ایجاد نمی‌کنیم، سنگهای مزاحم را کنار نمی‌زنیم، علف‌هرزه‌ها و میکروبها و آلودگیها را از خانه و اطراف خود دور نمی‌ریزیم و خود و خانواده را در روشنایی قرار نمی‌دهیم؟!

آیا در فصل سرما و پنهانی خورشید، تسلیم سرما و ویروسها میشویم یا با آنکه توان تغییر

جریان هوا و فضا را نداریم، وسیله گرمای تهیه کرده و خود و فرزندانمان را گرم میکنیم: «هر کس به قدر همت خود، خانه ساخته.»

حال، چگونه است که وقتی به دین و خصوصاً آموزه فراموش شده مهدویت می‌رسیم، به راحتی رفع مسئولیت میکنیم؛ با آنکه اگر هر فردی، جمع‌های کوچک فامیلی و دوستان خود را اصلاح کند، جامعه به اصلاح می‌گراید. در روایتی، امام صادق به این نوع کجاندیشی و کجرفتاری پاسخ می‌دهند:

اسماعیل یکی از فرزندان امام صادق بود که در جوانی از دنیا رفت و شیعیان به همراه امام، او را تشییع کردند و به خاک سپردند. ایشان می‌دید که از پدرم پرسیدم: «پدرجان، درباره گنهکاران ما و غیر ما، چه می‌گویید؟» حضرت فرمودند: «امتیاز و معیار، آرزوهای شما و آرزوهای اهل کتاب نیست؛ هر کس عمل بد و ناپسندی انجام دهد، او را کیفر می‌دهند.» به امام عرض کردم: «عده‌ای معصیت و گناه می‌کنند و می‌گویند ما [به بخشش خداوند] امید داریم؛

آنها این گونه اند تا مرگشان فرا رسد [و تغییر و توبه و بازگشتی ندارند.] حضرت فرمودند: «اینان گروهی اند غوطهور در آرزوهای خویش؛ دروغ می گویند و اهل امید و رجا نیستند، زیرا کسی که به چیزی امید داشته باشد، قطعاً در پی تحقق آن است و در طلبش بر می آید و آن که از چیزی بیمناک باشد، از آن پرهیز می کند و می گریزد.»^(۱)

علاوه بر این، معنای حدیث پیامبر که می فرمایند: «خداوند به واسطه مهدی، زمین را پر از عدل و داد خواهد کرد، چنان که از ظلم و جور پر شده است»^(۲) این است که آن حضرت هر وقت بیایند، زمین را پر از عدل می کنند. معنای این حدیث این نیست که ایشان زمانی می آیند که زمین از ظلم پر شده باشد یا اینکه زمان ظهور حضرت وقتی است که هیچ جا اثری از حق و عدل نمانده باشد و عالم، سراسر، سیاه از ستم شده باشد. به تعبیر دیگر، فساد هدف نیست؛ بلکه

ص: ۱۰

۱- اصول کافی، ج ۲، ص ۶۸.

۲- ۲. اعلام الوری، ص ۴۲۴؛ مُسند احمد بن حنبل، ج ۳، ص ۳۷.

برای آمدن، آمادگی و عطشِ عدالت باید پدید آید و دیدن فساد و نابسامانی‌ها، خود، انگیزهٔ آمادگی و عدالت خواهی است.

جو غالب این گونه است که در نگاه ابتدایی، می‌گویند که همه جا (در ادارات، در خانه و بازار و مجامع جهانی و...) ظلم فراوان است و عدالت و حقوق افراد و قانون رعایت نمی‌شود. اما در شبِ تاریک ستارگانی در آسمان هستند که می‌درخشند، نور می‌دهند و رهنمایند؛ در غیبت امام مهدی^S نیز همیشه منتظرانِ واقعی و زمینه‌سازانی حضور دارند. لذا، امام صادق می‌فرماید: «... نه چنین است؛ به خدا سوگند، امر فرج تحقق‌پذیرد تا هر یک از شقی (بدبخت و ستمگر) و سعید (خوب و حامی حق) به نهایتِ کار خود رسند.»^(۱)

در خاتمه، سه نکته را یادآور می‌شویم:

ص: ۱۱

۱- . کمال الدین و تمام النعمه، ج ۲، ص ۳۴۶.

اولاً، هیچ نهضت اصلاحی بدون زمینه سازی فکری و پرورش نیروهای فداکار میسر نمی شود؛ ثانیاً، در قیام امام موعود S باید موقعیت خود را مشخص کرده و آن را حفظ کنیم. مبدا انقلابی را به انتظار بنشینیم که ما را نیز در ردیف ظالمان و غافلان، کیفر دهد! ثالثاً، باید دانست که پاداش اخروی، نتیجه اعمال نیک دنیوی است؛ و این مهم، ربطی به این ندارد که انسان در زمان غیبت، عمر به سر برد یا در عصر ظهور.

۲. افراط و تفریط در ارائه چهره مهر و قهر از حضرت S

بعضی از افراد، به دلیل نداشتن نگاهی جامع به دین و بدون بررسی اسناد یا دلایل روایی، به شنیده ها و توهمات خود بسنده می کنند و از این رو، چهره قهرآمیزی از امام عصر S ارائه می دهند. درمقابل، گروهی دیگر از ایشان شخصیتی تصویر می کنند که گویا هیچ مبارزه و جهادی ندارد و همه امور را صرفاً با معجزه و کرامت حل می کند. هر دوی این برداشت ها، به

وادی افراط و تفریط گراییده اند.

امام زمان S مطابق روایات و سیره پیشینیان صالح خویش، فردی است که برای انسان ها از پدر و مادر مهربان تر است: «يكون... أَشْفَقَ عَلَيْهِمْ مِنْ آبَائِهِمْ وَأُمَّهَاتِهِمْ و...» (۱) این مهربان بودن ولی خدا، همچون مهر خداوند کریم، حکمتی بزرگ دارد: او به مانند طیبی حاذق است که تیغ جراحی اش تنها پس از به کاربردن انواع مداواها و سودمند نیفتادن آن ها، به کار درمان دردهای بشر می آید.

۳. طرح مباحث غیرضروری

عده ای با طرح مباحثی غیرمفید یا کم ثمر، مانند نحوه ازدواج یا چگونگی مسکن و تعداد فرزندان حضرت، اذهان افراد را از وظایف فردی و اجتماعی خویش نسبت به امام و نیز

ص: ۱۴

۱- . شیخ صدوق، من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۱۸؛ شیخ صدوق، عیون أخبار الرضا، ج ۱، ص ۲۱۳.

زمینه سازی لازم برای ظهور ایشان، دور می سازند.

البته این پرسش ها پاسخ مناسب خود را می طلبد، ولی از آنجا که لازمه غیبت، مخفی بودن است و با توجه به ابهام موجود در روایات، نمی توان به طور قطع نظریه ای در این باره مطرح ساخت؛ با این حال، عده ای هم خویش را بر این امور قرار داده و از مسائل واقعی و اصلی غافل مانده اند.

۴. تعجیل و شتابزدگی

شتابزدگی آفت دیگری است که دامن برخی افراد را گرفته است. نزدیک شمردن ظهور، مهیای ظهور بودن و کوشش برای زمینه سازی ظهور، بسیار مفید است، اما نباید در این راه شتابزده بود. شتابزدگی ناشی از درک نکردن حکمت و مصلحت خدا **U** در این امر است و گاه، یأس و ناامیدی افراد از ظهور حضرت یا گرایش آنان به شیادان و مدعیان دروغین را موجب می شود.

ص: ۱۵

امام جواد در این باره می فرمایند: «... در زمان غیبت، عجله کنندگان و شتابزده‌گان در امر ظهور، هلاک شوند و اهل تسلیم و صبر نجات یابند.»^(۱) نیز، از پیامبر روایت است که فرمودند: «خوشا به حال صابران در دوره غیبت او و استواران در محبت او...»^(۲).

۵. تعیین وقت ظهور

توقیت یا همان تعیین وقت ظهور از جمله مسائلی است که هر کس دست بدان زند، یعنی زمانی برای ظهور تعیین کند، به تصریح روایات، دروغ گو است و باید او را تکذیب کرد. امام باقر در روایتی، به تأکید، فرمودند: «كَذَّبَ الْوَقَاتُونَ، كَذَّبَ الْوَقَاتُونَ، كَذَّبَ الْوَقَاتُونَ.»^(۳)

ص: ۱۶

۱- . کمال الدین، ۳۷۸/۲، باب ۳۶: «... يهلك فيها المستعجلون و ينجو فيها المسلون.»

۲- . بحارالانوار، ۱۴۳/۵۲، «طوبى للصابرين فى غيبته، طوبى للمقيمين على محبته، الذين وصفهم الله فى كتابه و قال: هدى للمتقين الذين يؤمنون بالغيب.»

۳- . بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۰۳؛ الكافى، ج ۱، ص ۳۶۸.

مَفْضَل، از یاران امام صادق، می گوید از امام پرسیدم که آیا قیام حضرت مهدی S وقت معینی دارد تا مردم بدانند. فرمودند: «چنین نیست که خداوند زمانی را برای آن تعیین کرده باشد تا شیعیان بدانند. من نیز برای آن، وقتی مشخص نمی کنم و نمی شود وقت و زمانی هم بر آن تعیین کرد. آن که زمان معینی برای ظهور ما معین کند، خود را در علم خداوند شریک دانسته و مدعی شده که بر اسرارِ خدا راه یافته و آگاه شده است»^(۱).

البته امید به نزدیکی ظهور و آمادگی برای آن، امری مطلوب است؛ اما تعیین وقت ظهور را، توسط هر کسی که باشد، باید شدیداً تکذیب کرد. در این زمینه، گاه مطالبی به برخی علما نسبت می دهند که باندکی بررسی می توان فهمید که این استناد، صحیح نبوده یا سخن آن عالم، تحریف شده است.

ص: ۱۷

۱- بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱.

عده ای بدون آنکه قدرت تشخیص روایات صحیح و ناصحیح را از یکدیگر داشته باشند و صرفاً بر اساس توهمات و بافته های ذهنی خویش یا یافته های خود از طریق ریاضت های غیرمشروع، گمانه هایی می زنند و هر از چند گاهی، علامتی را بر شخص یا اشخاصی منطبق می سازند؛ و در پایان، با تحقق نیافتن امر ظهور در آن دوره، یأس و ناامیدی و حتی استهزاء و تکذیبِ باور به مهدویت را موجب می شوند.

۷. تب ملاقات گرایی

متأسفانه، افراد زیادی تمام هم خویش را در دیدار با امام زمان S خلاصه کرده اند و به دیگران نیز همین را القا می کنند؛ گویا شیعه هیچ وظیفه ای جز دیدار امام ندارد! غافل از اینکه آنچه مهم است، عنایت و رضایت امام است و گرنه، در قرون اولیه اسلام نیز بسیاری

امام زمان خویش را دیدند و بر روی ایشان شمشیر کشیدند. دیدار امر مطلوبی است، اما آنچه مهم است و ویژگی منتظران آن امام نازنین است، انجام دادن وظایفی است که برای شیعه منتظر در نظر گرفته اند.

تذکر دیگر اینکه نباید فراموش کرد که دوران، دوران غیبت است و قرار نیست همه به خدمت امام مهدی S برسند. بنابراین، تأکید زیاد بر دیدار ایشان، باعث ناامیدی از امکان دیدار می شود و بذر تکذیب باور مهدویت را در دل ها می پراکند.

۸. رفتار و عملکردهای موهن

متأسفانه، یکی از نبایدهای شایع شده، نام گذاری مکان ها، خیابان ها، شرکت ها و مغازه های متعدد به یکی از القاب امام مهدی S است؛ آن هم بدون لحاظ کردن کارآیی این مکان یا تناسب آن نام با نوع فعلیتی که در آنجا انجام می شود. برای مثال: «گوشت ولی عصر»

ص: ۲۰

یا «آژانس بقیه الله» و نام گزاری های دیگر از این سنخ، درواقع، توهینی آشکار به صاحب الزمان S می باشد.

یکی دیگر از رفتارهای موهن این است که در مناسبت های مذهبی نظیر نیمه شعبان، به بهانه سالروز تولد حضرت مهدی S و شادبودن در شادی اهل بیت، در برخی اوقات، جشن ها و مجالس گناهی به راه می افتد که با آهنگ ها و اشعار سخیف، ساختن مجسمه های حیوانات و... پرشور می شود. این اعمال، شایسته مؤمنان نیست.

۹. مدعیان دروغین

همیشه کسانی بوده اند که در برابر گوهری ناب، بدل آن را ارائه کرده اند. همان گونه که در مقابل پیامبران، مدعیان دروغین پیامبری قد علم کردند، در بحث مهدویت نیز چنین اتفاقی

ص: ۲۱

افتاده است. از این رو، در تاریخ با فرقه‌های متفاوتی نظیر بهائیت و... مواجه می‌شویم که مردمان بی بصیرت را به وادی گمراهی کشانده‌اند. متأسفانه، عده‌ای برخلاف تأکید فراوان روایات و استدلال‌های عقلی مبنی بر رجوع به کارشناسان و فقها در دوران غیبت، به بیراهه‌هایی مانند حلقه‌های دراویش، گرایش می‌یابند و با طی ریاضت‌ها و سیر و سلوک‌هایی که در دین نیامده و برخلاف سنت پیامبر گرامی اسلام و ائمه اطهار است، دیگران را نیز به ابتهاج‌ها و لذت‌های روحی فرامی‌خوانند. سردمداران این گروه‌ها خود را جانشینان وحی قلمداد می‌کنند و افراد پیرو خود را از وظایف اصلی خویش باز می‌دارند.

۱. پیروی نکردن از تُوّاب عام

اطاعت از نایب عام آن حضرت که خود عنایتی الهی و فرصتی مکتبی است، نزد برخی افراد به مقابله تبدیل شده است و در برابر ولایت فقیه جامع الشرایط و مرجعیت شیعه در عصر غیبت کبری (به عنوان نایب عام امام زمان S) موضع‌گیری می‌کنند و وحدت بر محور ولایت را

رعایت نمی کنند و از تبعیت دستورات دینی و اجتماعی او سر باز می زنند؛ با وجود آنکه اطاعت از ایشان در احکام اولیه و ثانویه، چنانچه در جای خود با دلایل نقلی و عقلی ثابت شده است، واجب است.

۱۱. کم رنگ شدن انگیزه ها

به نظر می رسد از جمله آسیب های دینی در حوزه مهدویت، کم رنگ شدن انگیزه های خدایی و معنوی و به نوعی کاهش وجدان کاری در تحقیق و تبیین و تبلیغ فرهنگ پویای مهدویت است و جای خالی استغاثه به درگاه پروردگار U و انس با آن حضرت، در اندیشه و عمل و به دور از خودبینی و خودنمایی مشهود است. نتیجه این آسیب جدی، کاهش تأثیرگذاری و ناکارآمدی تربیتی این تفکر هدایتگر است.

... و اکنون: راه اصلاح

۱. مهم ترین و اصلی ترین راه مبارزه، حساسیت ورزیدن علما و متفکران نسبت به ورود خرافات و مبارزه جدی و به موقع و مؤثر با این آسیب هاست؛

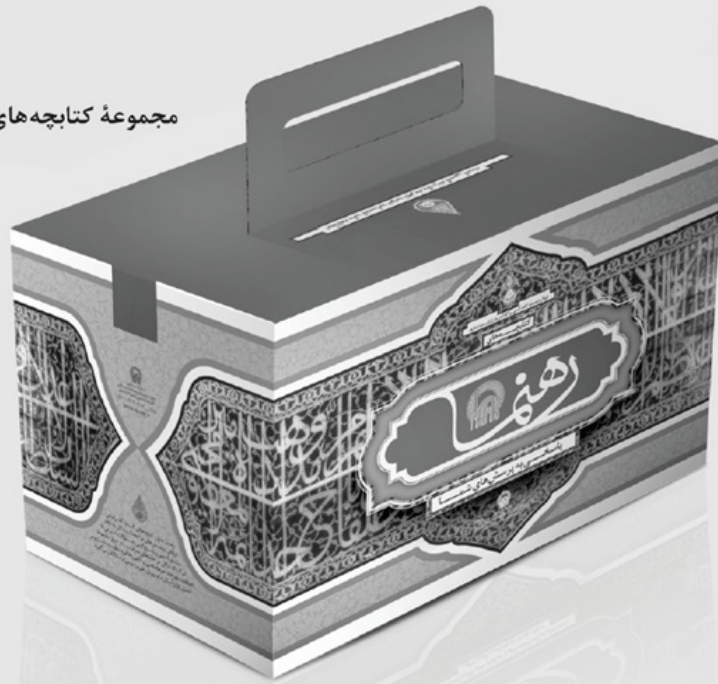
۲. آشنایی با دین و سیره اهل بیت انسان را از بسیاری انحرافات بیمه می سازد؛

۳. یافتن بصیرت در حوزه سیاست و دشمن شناسی و باخبری از آنچه در عرصه جامعه رخ می نماید، می تواند دست پنهان استکبار و سیاست بازان را در ایجاد فرقه ها و گروه های منحرف و افراد سودجو در جامعه اسلامی نمایان سازد.

ص: ۲۵

۱. حکومت جهانی مهدی S، آیهالله مکارم شیرازی،
۲. دادگستر جهان، آیهالله ابراهیم امینی.
۳. نشانه هایی از دولت موعود، نجم الدین طبسی، بوستان کتاب.
۴. زمینه سازان ظهور، خدامراد سلیمان کتابچه رهنما، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی، ش ۳۳.
۵. سیمای حکومت مهدوی S، رحیم کارگر، کتابچه رهنما، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی، ش ۵۶.
۶. پناه اهل زمین، علیرضا مستشاری، کتابچه رهنما، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی، ش ۷۳.
۷. نیک شهر مهدوی، محمدحسین پورامینی، کتاب دین، نشاط و زندگی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مجموعه کتابچه های رهنما

بسمه تعالی

هَلْ يَشْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
  ۲. ارتباط با مراکز هم سو
  ۳. پرهیز از موازی کاری
  ۴. صرفا ارائه محتوای علمی
  ۵. ذکر منابع نشر
- بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه
۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی
۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و ...
۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...
۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com
۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ...
۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی
۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...
۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)
۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)
۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و ... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نمایم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

